

Előzetési feltételek
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyiltlár sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova ugy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Wlassics.

Wlassics Gyula, a fiatal jogtanár, egyszerre csak belenőtt a báró Eötvös József székébe. Aki ezelőtt pár esztendővel a közvádlo tisztében aratott fényes diadalokat s a jogtudomány irodalmi művelői közt küzdött a babéért, azután mint a büntetőjog tanára, majd mint képviselő a jövő igazságügyminiszterei közt jelöltetett első helyre: egyszerre csak kezébe kapta a magyar közművelődés marsalbotját és oly biztossággal kezdte forgatni, mintha egész addigi pályafutása csak ennek az állásnak lett volna az előkészülete. Pedig hogy nem úgy volt, jól tudjuk. Wlassics Gyula nagy tehetségei addig a közéletnek más irányában érvényesültek és ígértek még teljesebb érvényesülést. És egyszerre, férfikora teljében, új pálya nyílik meg előtte s az új pályát felelősséggel terhes, vezető állásban kell megkezdnie. És ezzel a kezdettel egyszerre ott terem nemzeti kulturánk legnagyobb hadvezérei közt.

Nem szolgálai hízegés, az egyszerű tények feljegyzése az csupán, hogy báró Eötvös József óta a magyar nemzeti kultúra szolgálataért lángoló buzgóság, tetterő, igazi hazafiúi becsvágy, bátor

kezdeményezés s ezekkel együtt szerencsés államférfiúi tapintat oly mértékben nem honolt a kultuszminiszteri székben, mint most, mióta Wlassics Gyula tölti be azt a nagydíszű helyet. Pauler, a kiváló doktrinér, hajlamainál fogva az igazságügy felé vonzódott s nemsokára oda is került. Trefort, a szellemes tudós, szintén az elmélet embere volt inkább. Gróf Csáky Albin, a nagy államférfi, politikai életünk ez az igazi ékessége, minden alkotóerejét az egyházpolitika terén volt kénytelen kimeríteni. Báró Eötvös Loránd jóformán csak napokig ült atyja örökében és még arra sem volt ideje, hogy elkészítse politikai végrendeletét. Wlassics lett az utóda és átvette az örökséget, a leltár kedvezménye nélkül, súlyos és kellemetlen tartozásokkal terhelve. És mégis, ki tagadhatná, hogy az a vagyoni azóta szinte hihetetlen mértékben gyarapodott? Hogy a nemzeti gazdálkodásnak, a nemzeti erőgyűjtésnek eladdig más terén fáradozott új gazda egy soha el nem idegeníthető kincsgarmadát halmozott össze rövid harmadfél év alatt?

Igazi nagy alkotómunka volt az, amelynek érdemét hatványozza, hogy

olyan időben kezdődött, amely nem kedvezett az alkotásnak: első csákányütéseit még tulharsogta a fegyverek esőrömpölése: szinte azt mondhatnók, hogy a harezai küzdelem pánczélingéből készült Wlassics első munkazubbonya. Szóval, hogy befejezzük végre a képes beszédet, Wlassics Gyula oly időben kezdte meg a maga nagystilű kulturpolitikáját, amidőn még a kultuszpolitika foglalta el javában az elmélet és kedélyeket. Hogy akkor tudott kezdeni és azóta bírt sikereket elérni, ez nagyratermettségének legfényesebb bizonyítéka.

Mindezeket pedig abból az alkalomból mondjuk el, hogy a kultuszminiszter egy újabb nagyszabású tervét valósítja meg, a magyar nyelv tisztító munkáját reabizván az akadémiára. Hogy ez a terv is sikerülni fog, arról Wlassics eddigi szerencséje kezeskedik; és ha sikerül, ezzel ismét magasabbra emelte azt a piedesztált, amelyen a nemzet vezérei közt állani fog az idők végezetéig.

„Minden ország akadémiaja kiváló gondot fordít, szótári munkássága által is, a nemzet nyelvének művelésére és fejlesztésére. Az Academie Française

TÁRCZA.

Hogyan kell a lopáson ért gyermekkel elbánni és miképp lehet javítani?

Irtó és az alsófehérvármegyei tanító-egyesület 1897. évi október hó 21-én tartott közgyűlésén felolvasta: Kovács Ignác igazgató-tanító.

Tisztelt közgyűlés!

A mai kor legdurvább kénözése az önzés s az ezzel kapcsolatosan járó birvágy — vagyonszerzés — melyért az erkölcsileg alásülyedt emberiség számottevő része képes magát a legborzasztóbb tetterre, a rablógyilkosságra, elhatározni. Hogy ez valóban így van, eléggé bizonyítják a napilapok, melyeknek mindenik száma borzasztóbbnál borzasztóbb rablógyilkosságról beszél. Egész valójában összerendezzen az ember s önkéntelen gondolkozóba esik s kerai önmagától: mi lehet oka annak, hogy most, mikor a tudomány csodadolgokat produkál, addig az erkölcsi súlyos mélyebb és mélyebb gyökeret ver társadalmi életünkben?

A csendőrség kevésnek bizonyult a rablógyilkosok elfogdosására; a bíróság nem győzi az ítéleteket kimondani; a börtönök zsúfolva vannak kegyetlen bűnösökkel, rablógyilkosokkal, sikkasztókkal, annyira, hogy az igazságszolgáltatás maholnap többé kerül állam-

háztartásunkban, mint a közoktatás. Kevés gondolkozás után csakhamar rájöhetünk, hogy ezen metelynek magva már a családokban el van hintve, tehát már ott kell a magot csirakepességtől megfosztani, mert ellenkező esetben nincs törvény s nem is fog lenni hatalom, mely ezen társadalmat fertőző gombát alapjában elfojthatná.

Ki vitatná el, hogy ezen ragály kiirtásában nagy, de fontos tényező lehet, sőt kell is lenni a népiskolának? Azonban míg a népiskolát csak tudományt terjesztő és első sorban nem nevelő intézetnek tekintjük, addig e cél nem érhető el.

Fiók- és általános tanítói értekezleteken sok szép dolgot hallunk előadni; de ezek legtöbb része inkább a tanítás, semmint a nevelés körébe vagy s míg iparkodunk iskoláinkban a tanítást művészetre emelni, addig aránylag keveset törődünk es foglalunk növényeinknek erkölcsi hibáinak orvoslásával, annyira, hogy nem is tartjuk helyenvalónak a felmerült bűntények orvoslásával nyilvánosan, rendes órák keretében foglalkozni, hanem hagyjuk tanítás utánra; úgy gondolkozva: ez sok időt vesz igénybe s rovására esnek ez vagy ama tantárgynak. Kérdem, tisztelt közgyűlés, melyik növények lehet a társadalom kárára: az-e, ki

kevés tudással de tiszta lelkiismerettel lép át az iskola küszöbét, vagy az, aki alaposan ismeri a közönséges törtéket s azonban felismeri a mondatban az eszközhatározót, de lelke, szíve tele van rossz gondolattal? Magam részéről a tudás fölé helyezem a tiszta lelkiismeretet.

Mintha hallanám az ellenvetést: hisz a tudomány magával hozza a lélek tisztaságát! Erre csak azt mondom: kikből áll a társadalom modern tolvaj-, sikkasztók tábora? Nemde tanult emberekből!

Tizennégy évi tanítói működésem alatt szomorúan tapasztaltam, hogy a lopás iránt hajlam már a legzsengebb korban igen sok gyermekben nyilvánul. Nem mulasztottam egy alkalmat se, mely ezen undok bűn irtására kínálkozott, s nem ön dicsekvésköppen mondom — sikerült is ez nekem. Épp ezért választottam mai értekezletünkre felolvasásom tárgyává e tételt:

Hogyan kell a lopáson ért gyermekkel elbánni s miképp lehet javítani?

Ha a mélyen tisztelt közgyűlés türelmére méltat, egy pár példában bemutatom módszeremet.

Lopás fogalma alatt általában más vagyonnak a tulajdonos tudta és beleegyezése

egyedüli feladata a francia nyelv szótárának folytonos tökéletesítése." E szavakkal vezeti be Wlassics a magyar akadémiahoz intézett leiratát, melylyel nemzeti nyelvünk folytonos ápolását annak elsőrendű feladatai közé sorozván, közelmérésre szerzett újabb jogczímet.

Wlassics a magyar nyelv érdekében.

Wlassics dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő leiratot intézte a magyar tudományos akadémiához:

Minden ország akadémiaja kiváló gondot fordít, szótári munkássága által is, a nemzet nyelvének művelésére és fejlesztésére. Az Académie Française egyedüli feladata a francia nyelv szótárának folytonos tökéletesítése.

A m. t. akadémia elismerésre méltó munkásságát fejtett ki ez irányban is. Ilönként, amint a korlátozott anyagi viszonyok engedték, közreboctotta meg a harminczas években a magyar nyelv zsebszótárát s a tájszótárt, huzamos szünet után a magyar nyelv nagy szótárát s a legutóbbi években a nyelvtörténeti szótárt és a tájszótár új kiadását.

A szótári munkásságnak azonban folytonosnak kell lennie, valamint folytonosnak a történelmi, régészeti és természet-tudományi kutatásnak, amelyeket az állam állandó évi segélyben részesít.

Ez okból nagyon ohajtandónak vélem a m. t. akadémia nyelvtudományi osztálya kebelében egy állandó szótári bizottság föállítását, melynek feladata lenne az irodalmi nyelv fejlődésének éber megfigyelése s irányítása, a mutatkozó szükségletek pótlása s a magyar nyelv szótárának folytonos tökéletesítése.

Ha e nézetemben a m. t. akadémia is osztozik, hajlandó vagyok a fentjelzett szótári munkalkodás állandóságának biztosítására a legközelebbi országos költségvetés tárgyalásakor a törvényhozástól

évenkénti 2000, azaz kettő ezer forint államsevélyt kérni s már a jelen évben is tárczám terhére kiutalványozni; még pedig az utóbbi összeget egy általánosan érzett s napról-napra érezhetőbb szükség pótlására.

Már az országgyűlési tárgyalások alatt is felszólalás tárgya volt a nyelvünkben mindinkább elharapódzó s közhasználatban megmaradó idegen szók és kifejezések kiküszöbölésének szüksége, természetesen nem értve ide a tudományos műnyelv szavait és kifejezéseit.

Évégből legezelszerűbbnek tartanám, ha a m. t. akadémia nyelvtudományi osztálya minél előbb egy oly kisebbfajta szótárt állítana össze és boctatana közre, amelyben a leginkább lábrakapott idegen szók és idegenszerű kifejezések jó magyar egyértékesei elő lennének tüntetve. E szótárnak a gyorsan dolgozó hírlapirodalom is, melynek egyes szók és kifejezések általános elterjesztésében oly nagy szerepe van, különösen jó hasznát vehetné.

Budapest, 1897. október hó 11-én.

Wlassics. s. k.

Országgyűlés.

Még a legnagyobb optimisták is azt jósolták, hogy az Ausztriával való kiegyezési törvények érvényének egy évre leendő meghosszabbításáról szóló javaslat legfeljebb e hó 25-én kerül szavazás alá, addig élénk vita lesz. És ime, október 21-én tartott ülésen másfél óra alatt végzett a t. ház, Bauffy báró miniszterelnöknek azon határozott kijelentése folytán, miszerint a közös ügyekre nézve a megegyezés csakis a két parlament között, és csakis az 1867: XII. t. cikkben lefektetett módozatok mellett jöhet létre. Így aztán a javaslat ellen csakis a függetlenségi párt szavazott, az is csak a közjogi elmélet kedvéért. Most már élénk figyelemmel várjuk, hogy mit fog tenni az osztrák palament, hol már éjjel is gyűléseznek s — ami a végtelen elkeseredés szomorú képét jelzi — már verekednek is.

A 22-én tartott ülés már hosszabb volt; újra egy provizóriumos törvényjavaslat, a Horvátországgal létre jött 1889: 40. t. cikknek egy évre való meghosszabbítása került napirendre, miután a magyar királyságnak és így Horvátországnak is az Ausztriával való közös kiadásokat az Ausztriával való megegyezés alapján kell fedezni. Hegedüs Sándor előadó az eddigi arány fenntartását javasolta egy évre és ezt a ház el is fogadta.

Az alsófehérvármegyei tanító-egyesület közgyűlése.

Az alsófehérvármegyei tanító-egyesület f. évi október hó 21-én és 22-én, csütörtökön és pénteken tartotta meg közgyűlését, és mint előre is jelezhetjük, a tanítók ezen gyűlése minden tekintetben kitűnően sikerült. Örömmel látjuk, mily hatalmasra fejlődött a vármegye ezen számottevő egyesülete és a tapasztaltak bizton remélünk engedik, hogy az alsófehérvármegyei tanító-egyesület sok jót és hasznost fog még teremteni hazai és megyei tanügyünk érdekében. A gyűlésre a mintegy 100 tagot számláló egyesületből többen jöttek el 70-nél a vármegye minden részéből; a távol abrudbányai havasok tanítói epp úgy részt vettek a közgyűlésen, mint a közel vidékiek és nem nagyitunk, midőn azt állítjuk, hogy vármegyénk minden tankerülete legjobb erőivel volt képviselve az egyesület gyűlésén. A tulajdonképpeni gyűlést Barabás Lajos marosujvári és Székely János gombasi tanítók nyilvános tanítása előzte meg a Bethlen-kollégium 4-ik elemi osztályában; érdekléltek ezeket a pályatársak és az előadások végeztevel kollégáiknak a sikerült tanításért szerencsekívánataikat fejezték ki. A tulajdonképpeni gyűlés a városháza dísztermében a Hymnusz éneklésével kezdődött, melyet szépen és precízen adott elő a tanítóképezdei dalkör. Ezt követte Nagy Lajos e. elnöknek szépen előadott következő megnyitója:

Tisztelt Közgyűlés!

Tanító-egyesületünknek a mai gyűléssel 15 évre terjedő pályafutása alatt töreked-

nelkül akarattal történt elvetelét, elsajátítását értjük. A magyar büntető törvénykönyv szerint „lopás:” az követ el, aki „idegen ingó dolgot másnak birtokából vagy birtalából annak beleegyezése nélkül abból a célból vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa”. Az erkölcsstan szerint lopást az követ el, aki más vagyonában megkárosít, akár csalás, uzsoráskodás, vagy bármilyen módon történjen az.

A tanítónak, ki egyszersmind nevelő is, ez utóbbi szerint kell megítélni, megállapítani a lopás bűnét. Azonban, hogy nevelői eljárásunk helyes alapokra legyen fektetve, szükségesnek tartom azt kutatni, hogyan ébred a gyermekben a lopás iránti vágy, inger.

Lubrich szerint: „az ember mint vágyó lény belülről kifelé tart”; szorosán véve — mondja Rónay Jáczi — csak azt kívánhatjuk, amit ismertünk, aminek értékét, hasznát, azaz célját tudjuk.

Vannak azonban az emberi szívnek oly kívánatai is, hol a kívánt tárgy értékét és hasznát feltesszük, hol az akarat anélkül ingereltetik, hogy törekvései célját ismerné. E titkos, de hatalmas ingereket ösztönnek nevezzük. Ezek eredeti, veleszületett tulajdonságai az embernek s feltételei, alapjai minden akarásnak.

Többféle ösztönrel van az ember felruházva s az ösztönök közül nem mindenik fejlődik ki egyformán. Egyik ösztön ebben, a másik meg abban az emberben lép föl nagyobb mértékben. Az emberi ösztönök közül különösen kettővel, t. i. a táp- és szerzési ösztönrel kívánok foglalkozni, mint olyanokkal, melyekre a lopás hajlama vezethető. Vizsgáljuk az elsőt. Nem említem a csecsemő első óráit, csak egyszerűen átmegegik azon időre, amidőn már kis kezecskéit fel bírja emelni. Mindent, amit kezével megfoghat, a szája felé emel s nagy vágygial teszi szájába s a kisebb morzsákat le is nyeli. Öntudatán kívül — melylyel e korban nem is bírhat — teszi ezeket a gyermek, csupán ösztönétől hajtva, ami abból is látható, hogy nemcsak az élvezhető dolgokat akarja megenni, hanem még játékszerreit is.

Táplálkozási ösztöne a gyermeknek fejlődésével nő; de még inkább növelik benne azt a szülők, midőn a csecsemőnek, ha sirásra fakad; sirását mindig táplálék nyújtása által iparkodnak elfojtani.

Két-három éves már a gyermek. Ebéd után künny játszik az udvaron s véletlenül elesik s zokogásba tör ki. Oda rohan édes anyja, apja, vagy nagyobb testvére s e szavakkal vigasztalja: „Ne sirj lelkem, jöjj

aranyosom, cukrot, kalácsot adok, vagy mi kell?” A gyermeknek kiderül arca s nem sir, hanem kelletlenül majszolja a nyujtott orvosságot. Így megy ez nap nap után, esetről-esetre, míg a gyermek öntudatra ébred s észre veszi, hogy csak sirni kell s megkap szülőitől mindent, amit kíván. Változnak a viszonyok s a szülők belátják, hogy ez így nem megy jól s megtagadják siró kis fioktól a cukrot; azonban szivesen megengedik, hogy amit szemé lát, szája megkiván, tetszés szerint hozzá nyuljon. Így tápösztönöket fejlesztve, torkossághoz szoktatják gyermeköket. Végül észre térnek a gondos szülők s megtiltják a kis ártatlannak az élelmi szerekhez hirtelenküli hozzányulást, de nem gondoskodnak azok elzárása által a hozzáférhetetlenségéről s így most már titokban folytatja a kicsinyke a torkoskodást.

A mama észreveszi s rá koppint a kis körmökre s hozzáteszi: „Ha még egyszer észreveszem, levágom a kezedet” stb. . .

A mama el van foglalva — mondjuk a konyhán. Benn a szobában játszik a gyermek s észreveszi, hogy a félig kinyitott szekrényből csábítólag integet ki egy néhány szép alma. Hosszas gondolkodás után óvatosan benyul a szekrénybe s kivesz egy almát s nagy félelem közepette megeszi. A mama

tünk az alapszabályok 2. §-ában kitűzött és körülírt célok megvalósítására. De hogy valamennyi célt nem valósíthatók meg oly mértékben, amint obajtottuk és kívánatos lett volna: annak belső és külső okai vannak. A belső okokat nem nyomozom. Megtalálhatjuk azokat mindnyájan — ha elfogulatlanul keressük — önmagunkban. Ezen önmagunkban rejlő okokon kívül nem kis mértékben zsidbaszták eredményesebb munkásságunkat a külső okok. Egyesületünk rendes tagjainak jó nagy része ugyanis, főleg pályafutásunk első feleiben, csekély fizetésű felekezeti tanítókból állott, akiknek a mindennapi megélhetés nehéz gondolai között alig vala módjukban gyűléseinken tevékeny részt vehetni. Állami tanítóktól pedig már 1884-ben megvonatott az addigi fuvar és napidíj kedvezmény. Nemes vármegyénk közigazgatási hatósága felismerte ugyan egyesületünk kulturális és nemzeti misszióját s ettől indíttatta központi választmányunk kérelmére rendeztet is bocsátott ki a községi előljáróságokhoz, azon meghagyással, hogy a gyűléseinken résztvevő egyesületi tagoknak napidíjt utaljanak ki s e végre költségvetéseikbe évenként bizonyos általános összeget vegyenek fel. Ezen üdvös rendelkezésnek azonban legtöbb helyen nem lőn fogantatja. Nem csoda tehát, ha ilyen viszonyok között, 15 évi munkásság után is, nagy eredményekre utalnunk nem lehet. Igazságtalan volnék azonban mind az egyes tagokkal, mind a tisztviselői karral szemben, ha hallgatással mellőzném, amit elérnünk valóban sikerült.

Gyűléseink — úgy a fiókkörök, mint közgyűléseink — gazdag és érdekes tárgysorozatokkal nem csak felköltötték, hanem ki is elégitették a művelt társadalom meleg érdeklődését elannyira, hogy a megjelent tanúgybaratok és érdeklődők tárgyalásaink befejeztével mindig örömmel távoztak a tanácskozás színhelyéről. Különösen szepen, sőt nagyszabású módon sikerültek közgyűléseink közül: a marosújvári 1884-ben, a Comenius-émlékünnepély, a b. e. Gáspár János 50 éves nevelői és Jókai Mór 50 éves

írói munkásságát jubiláló diszgyűléseink s legutóbb a millenáris diszgyűlés. Az ezen gyűléseinkkel kapcsolatosan tartott jótékony-célú estélyi előadásaink pedig feledhetetlenek a nagy közönségnek azon nem mindennapi élvezetekért, melyekben részesült; nekünk pedig feledhetetlenek azért, mivel tanító-egyesületünket, mint társadalmi tényezőt is, a legszeretreméltóbb alakban mutatták be a közönségnek. Megnyertük tehát a társadalom rokonszenvét a népnevelés szent ügyének; s ettől buzdítatva felkaroltuk és megvitattuk a népiszkolai nevelésnek nem egy igen fontos, sőt egető kérdését. E mellett támogattuk gyűjtéseinkkel az annyira áldásosan működő Eötvös-alapot; s teremtettünk egyesületi ösztöndíj- és segélyalapokat is. Ilyenek: a Gáspár János ösztöndíj-alap 1000 frt, a Jókai-ösztöndíj 125 frt és a gyám- s temetkezési intézet 122 frt törzsalappal.

Ez eredmények elérésében vezéreink, tanácsadóink és erős támazaink valának: b. emlékü Gáspár János, hazánk hírneves pedagógja s utóbb dr. Havas Gyula, kir. tanfelügyelő, akit végzetes szembaja, fájdalom! oly korán kényszerítte munkálkodása teréről visszavonulni s akinek munkás tevékenységéhez méltán fűztük vala reményeinket, hogy tehetségeit és szakértelmét még évek során át fogja Alsófehérmegye népoktatásának emelésére és egyesületünk kulturális feladatainak megoldására értékesíthetni! Megvagyok győződve, hogy miként eddigi vezéreink, úgy a körünkben megjelent dr. Szabó Mihály is, kit a magas kormány dr. Havas Gyula visszatérő egészsége reményében a kir. tanfelügyelőség vezetésével megbízott s kit én egyesületünk nevében őszinte örömmel üdvözlök, szintén hathatós támogatásban fog bennünket részesíteni, amit dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelőtől a legmelegebben kérek is, hogy az ő administrationális és pedagógiai szakértelmének és ifju tetterejének segítségével az alapszabályokban kitűzött célok megvalósítására az eddiginél rendszeresebb, a népiszkolai nevelés és kormányzás minden ágára kiterjedő s intenzi-

vebb munkálkodást fejthessünk ki s nemes versenyre szállhassunk a legkitünőbb egyesületekkel is, aminek itt az ideje s megvan lehetősége is. Mert hiszen megizmosodtunk számban és erőben az államosított népiszkolák tanítókarával; s ezzel megszűnt a külső okok zsidbasztó hatása is. De vajjon megszűnt-e a belső okoké is? oly kérdés, melyre határozott választ csak a jövő fog ugyan adhatni; de nekem okaim vannak hinni, hogy azok hatása már is megszűntnek tekinthető. Mert hiszen új erőink felfrissítik, megelevenítik és mozgásba hozzák a régiakat is. Másfelől a magas kormány jövőre éber figyelemmel, sőt kritikával kísérendi minden tanító-egyesület működését és így a miénkét is. Testületi reputatiónk, önérzetünk pedig nem engedheti a legutolsó sorba osztatnunk. De ha ezek sem volnának képesek egyesületi életünk megújódását eszközölni: elzárhatjuk-e szívünket, elménket egy rövid esztendő tüneményes és minden magyar szívet megdobogtató eseményeinek mély hatása elől? A fejedelmi magasztos nyilatkozatok, a felséges királyi kéziratok mind elismerései nemzetünk nagy erőneinek, szellemi suprematiájának, mintegy újmutatással intézve a nemzetet, hogy ápolja az ősi erőneket, melyek őt egy évezreden át fentartották s ez ősi erőnekek ápolásával vesse meg szilárd alapját a második ezrednek is. A legmagasabb királyi szózat minékünk is szól. Emeljük azért mi is magasabbra a népnevelés és magyar nemzeti művelődés zászláját s haladjunk alatta a királyi szózat által megjelölt uton, ápolva önmagunkban és a reánk bízott ifjuság szívében a lángoló hazaszeretetet és trón iránti hűséget, ajfainkon minden magyar szív hó fohászával: Éljen a király!!

S ezzel a szép számmal megjelent tagtársakat s mélyen tisztelt tanúgybarátokat a legszívesebben üdvözölve, közgyűlésünket megnyitom.

Az eljenzéssel fogadott megnyitó után a gyülekezet — mely teljes egészében megtöltötte a tágas termet és melynek soraiban városunk tanúgybarátai közül is ott láttuk

bejön, mert épp a szekrenyből az almásbeleshez előre kiszemelt almákat kellett a konyhára vinnie.

Kis fia felve húzódott meg egyik zúgban játékszerei mellett, lesve anyja pillantásait. Egyszerre öröm ül arcára, mert a mama nem vette észre, hogy az almák közül hiányzik egy. Pedig igen is látta jól a hiányt; de úgy gondolkodott, hisz az csak egy alma volt s nem érdemes érte szót emelni, különben is neki adta volna.

Nagy későre az apa is bele szól a nevelésbe s szigorúan elrendeli, hogy el kell a torkos elől zárni mindent. Megtörténik!

Ámde azért sikerült a gyermeknek ma egy, holnap vagy azután már 2 krajczárt észrevétlenül elcsenni, melyre a boltban adnak édességet. Így es ehhez hasonló módon fajul el a gyermek tápöszöne.

Vizsgáljuk most a szerzési ösztönt.

Ez is eredeti tulajdonsága az embernek és igen korán ébred fel a gyermekben. Kezdetben nem tesz különbséget az enyém és tied között, hanem mindent maga köré gyűjt. Szemléljük csak figyelemmel egy csoportban játszó testvéreket. Azt látjuk, hogy a legkisebb se elégszik meg saját játékkal, hanem elveszi a másikat s a szülők persze, nem gondolva a következmények-

kel, az ellenszegülő nagyobb testvért megdorgálják s azt mondják: engedd neki, hisz te okosabb vagy. Étel és mindenben ő az első. Az ilyen gyermek már kis korában azt akarja, hogy minden az övé legyen, felnőtt korában pedig mindent maga köré gyűjt. A szerzési ösztön helyes irányu nevelése igen fontos és pedig legelső feladata a családnak, mert ennek elfajulása teszi az embet pazarrá, fősvényné vagy tolvajjá.

Sajnos, e feladatunknak a családok nem igen felelnek meg. Ebben találja magyarázatát az is, hogy a jobb családokból kikerült gyermekek közül is akadunk olyanokra, akik lopnak.

Láthatjuk ezekből, hogy a lopás nem egyéb, mint az ember eredeti tulajdonságának, a tap- és szerzési ösztönnek, helytelen fejlesztés által azoknak elfajulása.

A gyermek 6 éves korában, midőn az iskolába lép, már öntudattal bír, különbséget tud tenni a jó és rossz között; meg tudja különböztetni az enyém és tied fogalmát, tehát már a fejlettségnek azon a fokán áll, hogy ösztönén uralkodhatik, tehát ha lop, azt szándékosan, kitűzött cél szerint cselekedte. A szándékos cselekvésben — mondja Bárány Ignác — kettőt különböztetünk meg, u. m. a belső szándékot és a külső cselekvést. A szándékot az indok, eszme, érzet,

vágy, általában érzéki, vagy szellemi ingerkelti; a szándékból származik aztán az elhatározás, melyet a végrehajtás követ. . . . Ha tehát a lopás tettét meg akarjuk ítélni, nem elég, hogy csak magát a száraz tény vizsgáljuk, hanem kell, hogy tekintetbe vegyük az indokot és a cselekvőnek szándékát is. P. o. János tollat lopott s azt használta két napig, amikor Péter ráismert és panaszt emelt. Jelen esetben a következőképpen jártam el:

János! Hol van a toll? „Itt van.” Add ide. Péter! Hol vetted e tollat? „Folbertnél.” Miért nem ügyeltél rá? „A fiókomban volt s onnan vette el.” Hallod János, mit mond e fiu? — János hallgat. — A fiókból vetted el e tollat? János: „Onnan.” Van neked tollad? „Nincs. Volt, de elvesztettem.” Látod János, az gondatlanságra mutat, ha valaki nem tud író- és taneszközzeire vigyázni; de még ezerszerre nagyobb rendtelenség az, ha valakinek íróeszközét, vagy bármely jószágát az ő hire nélkül elveszed. Ezt közönségesen lopásnak nevezzük. A lopás nagy bűn. Ha valaki e bűnt kis korában megszokta, nagy korában se fél azt elkövetni. A törvény a tolvajokat szigorúan megbünteteti s ha valaki többször lop, halálbüntetést szabnak rá. Mily borzasztó az, ha ép és egészséges embert az akasztófa alá

4. oldal.

Török Bertalan orsz. képviselőt, Kovács Gyula polgármestert, Szilágyi Farkas ev. ref. lelkeszt, Gáspár János vármegyei főjegyzőt és vármegyei tanügyünk lelkes vezetőjét dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelőt — Bihari István főjegyzői jelentését hallgatta meg, mely a gyülekezet működését ismertette és bevezető sorai a következők:

„Az 1896-ik év aranybetűkkel lesz bevéve Magyarország történelmébe. Az a maroknyi nép, mely népeken, nemzeteken, országokon „száz csatán, ezer veszély közt“ küzdötté át magát Ázsia sívtagaitól Európa szívébe Pannoniáig; az a nép, mely a hosszú utazás fáradalmi és küzdelmei alatt „megfogyva bár, de törve nem“ érkezik e tejjel, mézzel folyó Kanaanba, képes a honfoglalás nehéz munkáját vegrehajtani, s megalapítja a ma már ezereves Magyarországot. Minden oldalról ellenséges népektől körülvéve, annyi belviszály és balszerencse között is dicsően tartja teni magát. Sajó, Mohács nem képes elseperni a föld színeről, sőt minden ily nagyobb csapás után Phoenixként ebred fel hamvaitból. Védőbástyája Nyugotnak a Kelet mindegyre megújuló támadásaival szemben. Ez a nemzet, a magyar nemzet tartotta meg a múlt 1896-ik évben alapításának ezereves ünnepélyét. Ez ezredéves ünnepélyünkkel kapcsolatos kiállításunk mutatta be bámulatára a vén Európának, hogy ez a küzdelmekben megédzett nemzet a művelődés nagy mezején is annyira előhaladt, hogy a kultur államok sorában méltán foglalhat állást.

Tisztelt Kartársak!

Oseink fegyverrel foglalták el s harczi vitézségükkel tartották fenn ezer éven keresztül e verrel megszentelt földet. A második ezredévben a műveltség, a tudomány fegyverével kell azt fenntartani, hogy a művelt államok sorában ne csak helyet foglalhassunk, hanem az első között elfoglalhassuk a minket méltán megillető helyet.

E nagy munkából nekünk, néptanítóknak, nem kis adag jutott osztályrészül. Ugy hiszem, mi vagyunk az alapvető munkások.

vezetnek s ott, a nyilvánosság előtt, szülői s rokonai szegyenére felakasztják! Látjátok gyermekeim, ily rettentő halál vár a tolvajokra. A legnagyobb tolvajokról be lett bizonyítva, hogy először csekély, talán krajczáros dolgot loptak s mert ez sikerült nekik, lassan, lassan elromlott szívök, lelkük; elvesztették szegyenüket s nem féltek többé a szigorú büntetéstől se, hanem odadták magukat e rettenetes szenvedélynek, amíg végre akasztófára kerültek.

János: Tanító ur kérem, én többet nem nyulok a máséhoz! — Jól teszed János. Én hiszem, hogy te már megbántad tetteidet s ép ezért most nem büntetlek tovább. Okuljátok mindnyájan ez esetből s tanuljátok meg, hogy senkit se jogosít fel — ha neki nincs valamije — arra, hogy a másét elvegye. Látod János, ha te kérted volna Pétertől e tollat használat végett, oda adta volna neked addig, amíg megkapod elveszett tolladat, vagy mást vehetsz. Nesze, vedd e tollat s add vissza, akitől elvetted. — Megteszi, s hozzá bocsánatot is kért. Megdicsértem érte s azt mondtam: ez jó jelre mutat, valamint az is, hogy beismerted tetteidet.

(Folytatása következik.)

Mi vagyunk azon szerencsések, akik ugy az első ezer év lélekemelő ünnepélyein, mint a második ezer év születésén jelen lehetünk.

Föl tehát, kedves kartársak, a nagy munkára, most, amidőn Magyarország rég első-tétült egen fény s csillagként tűn fel egy biztató remény, midőn feukölt lelkü Miniszterünk elismeréssel adózik a néptanítók által kifejtett nagy munkának; midőn koronás fő ajkáról hangzik a szívet és lelket felemelő nyilatkozat, Árpád ivadékaik méltán soroztathatnak be a kultur népek sorába: hangyaszorgalommal hordjuk a por-szemeket ama nagy alkotmányhoz, mely a magyar nemzet fennállásának második ezer évét biztosítja, hogy a második ezredévi ünnepélyen műveltség és tudományban minket ezer évvel túlhaladott kartársaink halálával és elismeréssel adózhassanak a második évezred alapvető munkásainak.

Az egyesület főjegyzőjének jelentéséből — ter szűke miatt — ez alkalommal csak is ezen szép bevezető részt közölhetjük; jövő számunkban azonban hozni fogjuk a jelentésnek többi részét is, mert e jelentés adja leghűbb képét ezen hasznosan működő egyesületnek és hivatott arra, hogy az egyesület körén kívül is az iránt szimpátiákat keltsen és a tanügynek még több jó-akarót, barátot szerezzen.

A lelkes eljenzéssel honorált jelentés után Szabó Gyula és Bihari István kongresszusi küldöttek tettek jelentést missziójukról, egy gondosan szerkesztett, szépen előadott jelentésben számolva be az egyesületnek kongresszusi kiküldetésükről.

Ezt követte Kovács Ignác zalathnai igazgatónak érdekességénél fogva lapunk mai tarczarovatóban közölt értekezése: Hogyan kell a lopáson ért gyermekkel elbánni s miképpen lehet javítani?

Az értékes és ügyes értekezéssel, melyért szerzőjét a hálás hallgatóság megelje-nezte, 1/21 órákor d. u. véget érte az első napi tárgysorozat és az egyesület tagjai, a meghívott vendégekkel, Knobloch József „Sisak“ című vendéglőjébe mentek át közös ebédre, mely a legjobb kedélyhangulatban a késő delutáni órákig tartott.

A közebeden az egyesület tagjai — nők és férfiak — mintegy 70-en vettek részt, az illusztris vendégek, köztük pedig Csató János kir. tanácsos, alispán, Török Bertalan orsz. képviselő, Kovács Gyula polgármester, Gáspár János vármegyei főjegyző, Szilágyi Farkas ev. ref. lelkeszt, dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő, dr. Farnos Dezső Bethlen-kollégiumi tanár, Horváth Miklós főszámvevő, dr. Ebergényi Sándor főisp. titkár, Papp János gyógyszerész, Imreh József, Ungerepek Miklós és még számosan. A harmadik fogásnál Nagy Lajos rektor-professzor, az egyesület elnöke, egy igen szép aktuális beszédben Öfelségére üritette poharát, mely ékes felköszöntő a társaság állva hallgatott meg. Sebestyén Sándor e. alelnök Wlassics kultuszminisztert éltette és a hatalmasan felhangzó eljének igazolták, hogy kultuszminiszterünk nagyon is népszerű és kedvelt saját népénél is. Dr. Szabó kir. tanfelügyelő Nagy Lajos rektor-professzorra, az e. elnökére emelte poharát, míg Grohmann Károly — a mi óvó bácsink — egy igen szép és sikerült beszédben Csató János alispánt éltette. Kádár János abrudbányai tanító dr. Szabó Mihályért, a kiváló, szor-

galmas és lelkiismeretes tanfelügyelőért ivott, Balla István kollégája pedig Török Bertalan országgyűlési képviselőt éltette. Csató János alispán egy igen szép hasonlattal a tanítói kart köszöntötte fel. Török Bertalan pedig az egyesületben észlelhető szellem erősbitésére, fejlesztésére hívta fel lelkes hangon az egyesületet, Szabó Gyula humoros tosztban Gáspár Jánost éltette. Szóltak többen még, így Nagy Lajos rektor-professzor Kovács Gyula polgármestert éltette, Sebestyén Sándor Szilágyi Farkast és dr. Havas Gyulát, Kovács Gyula a tanítói kart, Gáspár János az egyesület tisztii karát. Az ékes és szép pohárköszöntők sorából fel-émeltük még dr. Szabó Mihály tanfelügyelő figyelemmel hallgatott igen szép pohárköszöntőjét, ki a tanítókra és az egyes intézetek igazgató tanítóira üritette poharát.

A közös ebéd után az egyesület férfi tagjai a fogynitézetet néztek meg, hol Uray László igazgató fogadta és kalauzolta őket.

Nem kisebb érdeklődés mellett folyt le a közgyűlésnek pénteki tárgysorozata. Élénk figyelemmel hallgatta a szép szamu gyülekezet Szabó Mihály dr. vármegyei kir. tanfelügyelőnek az iskolai adminisztrációra vonatkozó hasznos és gyakorlati szempontból igen fontos utasításait, és igen örvendünk, hogy a gondos tanfelügyelőnek az ez irányu tevékenységre is kiterjedt a figyelme és utasításokkal látta el tanítói karát, mert a tanügy haladásának minden esetre egyik faktorát képezi a gyors, pontos adminisztráció is, és számottevő, hogy a tanítói kar ezzel is megismerkedjék. Hasonló eber érdeklődés mellett értekezett Zahumenszky István abrudbányai igazgató-tanító a Metzner Alfonz-féle számoló gépről és olvasott fel Szabó Gyula az 5%-os iskolai adóról. Figyelemmel hallgatták meg a magyarországi tanítók országos bizottságának Sebestyén Sándor e. alelnök által előterjesztett felhívását; tudomásul vették a bizottsági jelentéseket; az indítványok közül pedig elfogadtak több nagy fontosságú indítványt. Az indítványok tárgyalása után déli 1 órákor véget ért a vármegyei tanügyére fontosnak és hasznosnak nevezhető közgyűlés és a tagok az elnök lelkes eljenzése közt osztottak szét, két élvezetes és nevezetes nap emlékével távozva működési helyükre. Mi magunk részéről őszintén kívánjuk, hogy a közgyűlésből meritett tapasztalatokkal gazdagodva, derék tanító-seregünk a reá bízott fontos feladatot lelkesültséggel, szeretettel teljesítse magyar hazánk, magyar nemzetünk erősbitésére és boldogságára.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Hajnal Bernát felenyedi állami iskolai tanítót kir. tanfelügyelői tollnökká nevezte ki és szolgálattételre Alsóféhér vármegye kir. tanfelügyelőségéhez osztotta be.

— **Városi közgyűlés.** Nagy-Enyed város képviselőtestülete e hó 25-én (hétfőn) d. e. 10 órákor a városháza dísztermében rendes közgyűlést tart, melynek nevezetesebb tárgyai a következők: Az 1898. évi költségvetés megállapítása. Névszerinti szavazás a Bethlen-főtanoda malmainak megvásárlása tárgyában. Horváth József városi főjegyző nyugdíjazási ügye. A legtöbb adót fizető

képviselők névjegyzékének végleges megállapítása. A Nagy-Enyeden felállítandó állami fiúiskolának a város részéről leendő hozzájárulása tárgyában hozandó határozat. Ezen kívül több felsőbb rendelet kihirdetése és több apróbb vásárszerződésnek névszerinti szavazással való elfogadása.

— **Esküvő.** Lovag Aubin Károly Ottó es. és kir. huszárfőhadnagy, özv. Aubin Károlyné szül. Ugroun Kata fia, e hó 26-án tartja esküvőjét Petki Mária kisasszonnyal, özv. Petki Ferenczné szül. Kemény Anna báróné leányával, Nagy-Enyeden.

— **A belügyminisztérium új főosztálya.** Perczel Dezső belügyminiszter, tekintettel arra a kiváló fontosságra és nagy munkaanyagra, amelylyel az állami anyakönyvi intézmény legfőbb vezetése és ellenőrzése jár és amely czelből eddigelé a belügyminisztérium kebelében külön alosztály volt szervezve, állami anyakönyvvezetési főosztály címén egy külön főosztály felállítását határozta el. Az új szervezet november elsejével lép életbe.

— **A megüresült szolgabírói állásra** Binder József h. szolgabíró és Bedő Béla háromszekmgyei szolgabíró pályáznak, mint halljuk. Mindkettő derek tagja az új fiatal-ságnak.

— **Uj orgona.** A nagyenyedi ev. luth. templom régi orgonája oly rossz állapotban volt, hogy az egyházközség szükségesnek látta egy új, a czélnek megfelelő orgonáról gondoskodni. Az orgonát Einschenk Károly brassói jónévű orgonaművesznél rendelte meg, ki szakismeretei gyarapítása végett tíz évig időzött Németországban és Svájcban. Az új orgonát, mely 750 frtba került, folyó hó 22-én vette át az egyház képvisellete, mely a sikerült munkáért teljes elismerést fejezte ki a derek orgonaművesz előtt. Az orgona hat regiszterrel van ellátva, melyek együttesen vagy külön-külön oly meglepően szép és erőteljes hangot adnak, hogy a hallgató önkéntelenül kéri: Hogyan lehetséges az, hogy ily kevés regiszter mellett oly kellemes és erőteljes hangot képes kiadni ez az orgona? A magyarázatot e kérdésre megadja az a körülmény, hogy az orgonaépítés terén is, mint minden más téren, nagy haladás történt az utóbbi időkben; továbbá az, hogy a derek művész, kinek alkalmá volt e téren a legújabb vívmányokkal megismerkedni, a mai igényeknek minden tekintetben megfelelő lelkiismeretes munkát végzett. Az egyházközség az új orgonát folyó október hó 31-én, mint a reformáció ünnepén, fogja ünnepélyesen fölavatni s ez uton hívja fel a nagyérdemű közönséget, hogy nevezett napon a délelőtti istentiszteleten minél számosabban megjelenni sziveskedjék. Tudvalevőleg a helybeli ev. luth. egyház szegény s ennél fogva nem rendelkezett azon összeggel, melybe az új orgona megszerzése került; tehát csak kölcsön által juthatott azon összeghez, melylyel ezen régi óhajását végre teljesíthette. Hogy e kölcsönt fedezhesse, szükségesnek látja a nemes szívű emberbarátok anyagi támogatását is igénybe venni. A netaláni szives adakozásokat kéri a „Közérdek” kiadóhivatalához intézni, mely azokat készséggel nyugtázza. Egyuttal a nevezett egyházközség a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg a helybeli kiségitő takarékpénztár minden szépért és nemesért lelkesedő igazgatóságáról azon áldozatkészségéért, hogy 20 frtot adományozott a jelzett célra, melyért a nyilvánosság előtt is

hálás köszönetet mond az egyházközség. Végül a magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk a derek, szép jövőjü orgonaművészt, kinek ez a legelső alkotása, az érdekeltek figyelmébe.

— **Vizsga.** A nagyenyedi állami vinczellér-képezdében tartott szőlőszeti és borászati tanfolyamon levő 10 néptanítónak vizsgája e hó 24-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni a vinczellér-képezde hivatalos helyiségeiben.

— **Ellenőrzési szemle.** Ujlag figyelemztetjük az ellenőrzési szemlére megjeleni kötelekes egyéneket, hogy az Nagy-Enyeden a hadsereg részéről e hó 26-án, a honvédség részéről pedig e hó 28-án fog megtartatni a városi rendőri irodában.

— **Gyászhir.** Balázs Gergely Gyulafehérvár sz. kir. városi jegyző és neje szül. Lázár Hermin a saját, valamint a velük gyászoló nagyszülők és közeli s távoli rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett egyetlen gyermekük Miklós folyó 1897-ik év október hó 19-én délután 1/43 órakor kínos szenvedések után, 11 hónapos korában meghalt. Az Úr gyönyörködtető ajándéka volt, az Úr vitte el magához. Elveszte fölött érzett mélymerhetetlen fájdalomra az Úr vigaszt kéri a lesújtott szerető szülők és rokonok. Nyugodjék csendesen!

— **Rendőrségünk figyelmébe.** A multkor felhívtuk a rendőrség figyelmét az ujonan épített kulturmernoéskégi palota előtt levő, a járdát teljesen elfoglaló nagy földhalomra. Ez a halom maig is ott dícséri rendőrségünk mindeure kiterjedő figyelmét és gondoskodását, sőt utóbb ráadásul néhány gödörrel is ellátták, úgy, hogy most pláne életveszélyessé lett. Egy olvasónk, aki e het egyik estején majdnem a nyakát törte e gödrök egyikében, arra kéri a rendőrséget, hogy ha — érdemei megőrkítése szempontból, vagy ő tudja miféle czelből — esakugyan nem szándékozik onnan e monumentális halmot eltávolítani, tegye meg az arra járók biztonsága érdekében legalább azt a szívesseget, hogy láttassa el rácsozattal azt az életveszélyes helyet. — Egy másik olvasónk arra kíváncsi, hogy vajjon meddig fog a Várszeg-utca 56 számú ház előtt a járda kello s közepén díszelgő az a fővényhalom, melybe a járó-kelők estenként bele botlanak.

— **A Lőcsei-féle naptár** 37-ik évfolyama az 1898-ik évre tegnap hagyta el a sajtót. A gazdag és változatos tartalmu naptár közli Alsófehér vármegye kimerítő tiszti czimtarát az eddiginel sokkal nagyobb terjedelemben, úgy, hogy a megye összes hivatalainak és közintézetinek tisztviselőiről teljes névsort talál benne az olvasó; közli továbbá Alsófehér vármegye iparosainak czimtarát. A bevezető lendületes cikkken kívül, mely az 1897. év eseményeiről számol be, talál benne az olvasó költeményeket Pósatól, továbbá egy terjedelmes cikket, mely a polgári házasság körüli eljárásra nézve ad hasznos utbaigazításokat, és még sok ismeretterjesztő és mulattató olvasmányt. A vásárookra járó közönség pedig most is pontos és részletes jegyzéket talál benne az erdélyrészi országos vásárokról. A Lőcsei-féle naptár, melyre minden háznál nagy szükség van, kapható a kiadó cég: a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírarugyár Részvénytársaság üzleti irodájában, és minden könyvkereskedésben. Ára csak 30 krajczár.

Meteorologiai jelentés okt. 20-tól okt. 23-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
20	7	66.5	+6.2	—	8	—	
	2	63.0	+13.9	—	7	—	+14.0 +6.2
	9	63.1	+9.0	—	2●	1.2	
21	7	64.8	+10.0	N ₂	9●	1.3	
	2	65.9	+16.6	NE ₂	2	—	+16.6 +9.7
	9	68.9	+13.3	—	4	—	
22	7	71.2	+10.2	N ₂	3	—	
	2	69.3	+16.0	E ₁	2	—	+16.4 +6.0
	9	69.4	+10.0	—	3	—	
23	7	67.7	+6.8	NW ₁	2	—	
	2						
	9						

Kilátás: Derült, száraz; később borulás várható.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég Δ = dara.

Apróságok.

Szórakozottság.

Szobaleány (ejjel berohant a gazdája dolgozószobájába: Tanár ur, az istenért, betörök vannak a házban!

Tanár (egyszerre felpillant amunkájáról): Mondja meg nekik, hogy most nincs időm; jöjjenek máskor . . .

A kréta.

Korcsmáros: Most már ismét hat hete koptatom a krétát! Ez nem mehet ám így tovább!

Vendég: Nem? Pedig a kréta olyan olcsó!

Biztató jel.

— Mama, azt hiszem, György nemsokára nyilatkozni fog.

— Miből gyanítod?

— Tegnap egy bicikli-kereskedésben voltunk s a tandemek iránt érdeklődött . . .

Ami kellene.

X-né asszonynak hét leánya van.

— Ugy-e most már egy fiu kellene? — kéri tőle egy barátja.

— Igen, de előbb megelégedném néhány vóvel . . .

Püff!

— Mit csináltak pajtás? — kéri a vendéglőbe belépő jogász ott ülő társait.

— Egy kis pezsgőre rakunk össze.

— Megálljatok, abba' én is részt veszek. Mennyit kell betenni?

— Két forintot.

— Itt a két forint. No, hadd jöjjön az a pezsgő.

— Hja pajtás, a pezsgőt már tegnap megittuk, ma csak az árát szedtük össze.

Egy utazó elbeszéléséből.

Igaz, hogy sokat utazott Tekergeő Boldizsár, hanem tapasztalt is ám olyat, hogy méltó a meghallgatásra.

— Mikor elindultam, — beszéli a többi közt — arra fogadtam a jegyzővel, hogy ő azt állította, hogy a föld golyóbisának a két sarka be van horpadva, én meg azt állítottam,

tam, hogy de bizony a föld két sarka gömbölyü. Hát se nekem nincs igazam, se neki, mivelhogy a föld sarkai hegyesek!

Az iskolából.

Tanár: Mondja meg barátom, ki uralkodott előbb: Titusz, vagy Vespázianusz?

Tanuló: Titusz.

Tanár: Helyes! Most legalább látom, hogy nem sugás után felelt, különben azt mondta volna, hogy Vespázianusz, mivelhogy ez is az igazság.

Kellemetlen találkozás.

A lipótvárosi gentry belép a zálogházba és néhány perc múlva véletlenül egy ösmérose is odajön.

— Ah, ah! van szerencsém. Mi ügylen jár itt?

— A pénztáros amott az édes öcsém.

— Különös dolog! . . . nekem pedig a bátyám!

C s a r n o k.

Harmincz perc.

Irta: Thury Zoltán.

Az a személyvonat, ami lennről Oláhországból jön, delben 12 órakor megy keresztül a pályaudvaron. Itt sziv föl vizet nagy bendőjébe a lokomotív a magas szivattyus kutból és néhány lapát szenet is felhajítanak a kazánokosra, hogy végig jól tarthassák tüzzel a masinát. A gépész felesége már a vonat érkezése előtt kijött az állomásra. Lőcsös paraszt-szekér hozta, ami éppen ugy alkalmilag akadt az uton. Mikor megállottak az állomás előtt, nem vette észre. A parasztnak kellett figyelmeztetnie:

— No ifjasszony, hát hová akar meg? Itt volnánk.

— Ugy? . . . — Leszállott, de nagy ügygyel-bajjal, mintha valami öreg asszony volna. Pedig fiatal és szép volt. Piczi uri formájú topánkák látszottak ki a szoknyája alól; amíg leszállott a kocsiról, pár percig szórakozottan a felhérézen felejtette magát. Aztán, amikor a kocsí már elment, végignezte az ajtókon a felírásokat, mintha először járna itt s a helyett, hogy átment volna a Perronra, betévedt a csürszerű nagy máházó-carnokba, amiben egész utcák voltak építve ladakból s hátul, homályos szögletben, lámpa mellett dolgozott egy hivatalnok. Az asszony rábámult s visszafordult, de megint eltévedt. Egy csomó zart ajtó előtt, miután végig próbálta valamennyit, tanácstalanul megállott. A hivatalnok is észrevette s közelebb jött.

— Ki az?

— Én, nem találok ki a Perronra. Igazán nevétséges, de úgy van . . . Sehogyse . . . Leült egy pakktáskára és mintha nagyon fáradt lenne, összegubbaszkodva bámulta maga előtt a sok nyolczast, amit az öntöző kánnából rajzoltak fel vízzel a padlóra a szolgák.

— Maga az, Gergelyné asszony?

— Én, igen.

— Aztán mi baja van, az Istenért?

— Semmi, csak éppen hogy az uram elé jöttem. Valamit akarok neki mondani . . . Főlnézett és mosolyogni akart, de nem sikerült neki. — Csak éppen valamit mondani, azért jöttem, aztán most minden ajtó be van csukva . . .

— Dehogy, dehogy, itt is kimehet.

A hivatalnok felnyitott egy ajtót, de utárába állott az asszonynak.

— Valami nagy bánat érte? Menjen fel a feleségemhez egy kicsit.

— Nem, semmi . . . Csak hagyjon, megfulladok itt.

A Perronon leült egy grádicsra és várta az urát. Néha az órára pillantott, de amire elfordult, elfelejtette, hogy mennyit mutatnak a mutatók és összezavarodott fejében a sok numerus. Mikor észrevette, hogy a pénztáros is figyel és a főnök is, fölkel és járkálni kezdett. De szédült, úgy érezte, mintha megindultak volna lábai alatta a Perron széles kockái, mindenik másfelé s nekitántorodott egy oszlopnak. Egy munkás fogta fel, de annyira megijedt az elváltozott arcától, hogy ész nélkül segítségért kezdett kiabálni. A főnök szaladt oda, a pénztáros pedig kiment a sinek közé, mert künn dübörögni kezdett a föld. A gyorsvonat, ami tizenegy óra harmincz perczkor érkezik, már átjött a hidon és egy perc múlva végig rohant a pályaudvaron, hogy remegett alatta a föld. Az asszony föl se nézett, csak akkor rezzent fel, amikor már messze, ott, a hol egy vonalba szaladnak össze a sinek, csak egy cigarettafüst látszott a tünemény-vonatból. Ijedten bámult utána, de aztán önmaga nyugtatta meg magát.

— Nem az volt, amire várok. Nem ment el velem az uram . . .

— Nem, dehogy. De mi baja van, Gergelyné? az Isten áldja meg, beszéljen.

— Van valami, nagy, sok . . . Köszönöm, hogy úgy ápol a főnök ur, de most már nincs szükségem rá. — Hirtelen eszébe jutott valami és megragadta a főnök karját. — De a gyermekeket el kell vinni innen. Holnap, nem, még az esti vonattal. Hány is van a főnök urnak?

— Három.

— Négy nap alatt egy se lesz belőlük. Vigye el!

— Megbolondult? . . . Gergelyné, fiam, magának nincs helyen az esze.

— De igen. El kell vinni őket. Inkább megmondom majd a nagyságának is. Mindjárt fölmegeyek.

— Nincs itthon, de maga szörnyen megremít . . .

— Nekem kettő volt még tegnapelőtt. Most már egy sincs . . . A gyerekeket el kell vinni!

Indulatosan járkálni kezdett, a főnök pedig tágra nyitott szemekkel bámult utána s amikor mégse értette meg eléggé, hozzászaladt s rémülten szólott reá:

— Gergelyné, a maga gyermekei meghaltak?

— Mind a kettő.

— Szegény, szegény.

Az asszony megint leült a lépcsőre, ahonnan kiláthatott a kanyarodóhoz s most már egészen az foglalta el, hogy a vonatot leste. Mikor meglátta a lokomotív kürtőjét és a sok kocsí egyenként ráfordult a hidra, szorosabbra kötötte álla alatta a keszkenőjét s kiállott ő is a sinek közé. Mellette elborulva, halálra sápadt arczzal topogott a főnök és elképedve bámult rájuk a pénztáros. Mikor a vonat bejött, egyszerre ellepte a Perront a publikum. A kalauz az állomás nevé kiáltotta s utána azt mondta: „harmincz perc!” Erre kitolngott a kocsikból mindenki s egymást bökölve rontottak rá az éttermekre. Lassan csillapodott le a valamicskét a lármá, de még mindég egymást érte a sinek között az uton a sok ember. Taligákra tornyokba rakott pakkot gördítet-

tek végig a szolgák és helyért kiabáltak, a kalauzok könyveikkel az irodákba szaladgáltak, egy-egy tapasztalatlanabb utas kérdőzködött mindenkitől, aki az utjába akadt s a gépet leakasztották a kocsí-kigyóról s visszavitték a kuthoz. Az asszony utána bámult s egy helyben állva várta, míg visszajön. Az ura azonban észrevette, leugrott a masináról és hozzájött. Mosolyogva kiabált messziről:

— Kata! Itt vagyok. Szervusz . . . — Egyszerre meghökken s bámulva tapadt reá szemé az asszonnyra. — Tán valami baj van?

Az asszony támoogyva indult el előtte a műhelyek felé s intett, hogy csak jöjjön. Az ember botorkálva ment utána. A nagy eszmai mintha lehúzták volna, széles hátát puposra görbitve kullogott át a sineken és amikor egy nagy műhely-kapu mögé érték, nyugtalanul kérdezte:

— Kati! Mi a baj?

Az asszony leült az egy halomra dobott ócska vasakra, egy darabig még reabámult az előtte görnyedő nagy, durva emberre s aztán halkán, minduntalan elfulladva felelt. A hangja csak lassan erősödött meg úgy, hogy minden szavát megérthette az ember, aki előtte állott és eleintén csak a szeméibe bámult, mintha azokból akarná kiolvasni azt, amit nem tudott a szavakból megérteni.

Az asszony beszélt:

— Amikor maga elment, annak három napja. Laczika már akkor is fájlalta a torokát. Nem nagyon, csak éppen úgy, hogy elég volt neki. Egyszerre nem tudott beszélni se, enni se, inni se és amikor benyultam a szájába a kanállal, hogy lássam a torokát, véres, nyálkás volt szegénynek az egész gégeje és olyan dagadt, mint a dió. Sírní se tudott, csak éppen hogy nyögdecselet. Jöttem a doktorért, hívtam, jött is, de későn . . . Akkorra már Laczika meghalt. . . . Mikor aztán eljött az asztalos és megmérte a fiút, azt a csöppet, már beteg volt a kicsi Kata is . . .

A férfi alatt megreszketett a lába és odabukott az asszony mellé az ócska vasakra. Nyögve kérdezett, már beleszorult a nagy hang, szinte hörgött.

— S az is?

— Az is. Nem teltt bele egy egész nap s már a kicsi Kati is lefeküdt Laczika mellé. Így van. Azért jöttem ki, hogy odaadjam magának az ebédet. De azt otthon felejtettem. Meg hogy ezt elmondjam . . .

A nagy férfi lihegve esett hátra a vasakon. Ugy emelkedett a melle, mintha mindjárt kilökné a tetejét a kétségbeesés . . . Nem tudott sírní, csak valami iszonyatos indulat gyötörte, ami nem talált utat kifele . . . Az egyik kezébe mázsás vasrud akadt, azt emelte föl és elhajította messze s mig kinosan lihegett, lassan, lassan tért magához és egyszerre kidült belőle a hang. Ordítani kezdett . . . Ugy hánykolódott, mint egy meglőtt állat és dült belőle a nagy hang:

— Laczi! Kati! Mind a kettő! . . . Jaj, jaj . . . Egyszerre összetört benne minden . . . Nagy, fekete kezével az asszony kezét kereste, meredt szemekkel bámult fel az égre és nyögött.

Az asszony újra szólott hozzá, lassan, rekedten, de olyan határozottan, amilyen csak a legutolsó szó lehet.

— Még egyebet is mondok magának Sándor. Mi utoljára találkozunk egymással ebben az életben. Egyszer majd talán újra

látjuk egymást valahol másutt, tudja az Isten, hogy hol; ha rosszak voltunk, hát a pokolban, ha jók voltunk, hát a mennyországban. Hanem most én már nem leszek többet a maga kutyája.

— Kata!

— Tudja azt jól, hogy nálam már régen vége van a türesnek, és ha nem lett volna kicsi fiam és szép édes kicsi leányom, régen nem élénk már együtt. Hát most már nincs. Az Isten elvette. Ha volna meg egy Isten, aki e felett a mostani felett van, hát azt mondanám, hogy adja vissza. Velük még bírnám tovább az életet magával, de így nem. Nekem maga nem uram, nem is volt soha. Csak éppen, hogy együtt éltünk, én főztem, meg mostam, meg vasaltam, hogy magának legyen étele, meg szép tiszta ruhája, de sohase szerettem magát. A kötésünk után két héttel már elmult az, hogy szeressem. Amikor először hazajött részegen és amikor először megvert, már vége volt. Aztán jöttek a gyermekek. Azok még összehoztak egy kicsit. Most nincs egy se. Ha akar még gyermeket, szerezzen más asszonyt.

A férfi felült és úgy bánt az asszonyra.

— Kata, csak nem hagysz el? . . . Most, éppen most . . .

— De igen.

Az asszony felállt s szórakozottan verdeste le a ruhájáról a port, de gyorsan, nehogy még mondjon valamit. A férfi észrevette az igyekezetet és az utjába állott. Mig beszélt, megpihent minden szó után, mert fulladozott és a torkán akadt minden szó.

— Kata, drágám, meghalok . . .

Az asszony már indult . . . A perron felé ment megint át a sok sineu, ami keresztbe feküdt az uton s mint egy nagy, tehetetlen eszelős botorkált utána az ember, míg folyton mondott és mondott valamit, hogy: — Kata, ne bolondozz, lelkem . . .

A sinek között fogta el a főnök.

— Hol jár? Keresik mindenütt. Rögtön menni kell, maga meg kóborog erre-arra . . . Hiszen tudom, hogy bánata van, de a kötelesség . . .

Az ember bambán bánta reá.

— Mi, mi tetszik? . . . Megyünk? . . .

Az asszony pedig már sehoh se volt.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedli Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedli Könyvnyomda és Papíráru-gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

730—1897. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti VI. ker. kir. járásbíró és a keresk. és váltóörvényszéknek 20601. 20600. 10394 95 és 228 96 sz. végzése folytán dr. Sós Béla ügyvéd által képviselt Müller és Weisz cég telperes részére D. Naum Dossius alperes ellen 651 frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1200 frtra becsült ingóságokra a marosújvári kir. járásbíró 4155 897. sz. végzésével a további eljárás elrendeltét, annak az alap és felülfoglatok követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna. O-Tordas községben végrehajtást szenvedő lakásán az árverési teendő megtartása határidőül 1897. évi október hó 28. napján délelőtt 10 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt 10 darab 6—8 éves jármos ökrök a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi okt. hó 14. napján.

Dergán János,
kir. bírósági végrehajtó.

1270 1—1

622. szám. 1897. hvgrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíró 7447—1897 számú végzése által dr. Pap Lőrincz által képviselt verespataki Gruber Pálné és társa javára odaváló Gruber János ellen 900 frt tőke, ennek 1897. évi június hó 11. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 121 frt 22 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 897. sz. foglalt és 429 frt 18 kr-ra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1. tét. 275 tételéig összes fűszer, festék, rövidárú, likőrök, férfiruhák, stearin- és fagygyugyertyák, olajok, mérlegek és súlyok és összes üzletberendezésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak együttesen.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró idézett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis alperes üzlet helyiségében Verespatakon leendő eszközökre 1897. október 29-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladottnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1897. évi október hó 14.

Szabó Dénes,
kir. bírósági végrehajtó.

1271 1—1

EGÉSZEN FRISSEN ÉRKEZETT.

Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, vállalkozókat és hivatalokat, hogy bizományosunk **Bisztricsány Lajos** urhoz Nagy-Enyedre nagyobb mennyiségű

ROMAN és PORTLAND CZEMENTET

küldtünk. A beocsini cément legjobbnak bizonyult minden gyártmány felett. Bizományosunk bármely állomásra a fentebbi beocsini gyártmányokból legolcsóbban szállít bármekkora mennyiséget

Tisztelettel
BEOSZINI CZEMENT UNIÓ.

Ajánlom minden háztartáshoz, különösen üzletek, pinczék, raktárokhoz és csatornákhöz biztos, mérgező nélküli

egérirtó

szereimet; az eredményért szavatolok, ellenben a pénz visszaadatik.

Raktár: **Bisztricsány Lajos** urnál Nagy-Enyeden.

Malárcsik G.
S.-A.-Ujhely.

Van szerencsénk tudatni, hogy Nagy-Enyeden **Bisztricsány Lajos** urnál **GYÁRI RAKTÁRT** állítottunk fel, hol nádszövetet és gyékényeket mindig a legjutányosabban lehet beszerezni.

Teljes tisztelettel:
Erdélyi gyékény- és nádszövet-gyár.

Van szerencsém a magtermelő birtokos urakkal tudatni, hogy **kézi heremagszítáimat** nagys. **dr. Szaniszló Albert** tanár ur **szakszerű utasítása** szerint javítottam, melyek ezen újítás következtében a **legjobbakkak bizonyultak**, a **legkisebb arankaszemet** és egyéb terményekből is minden idegen **magvat, gyomot** kiválasztanak; nagyobb és kisebb szemű heremagvakhoz szítáim 1, 2, 3, 4. számú lyukkal vannak ellátva; a szíták igen szilárdan, **horganylemez**ből vannak készítve. Hogy a vevő közönség kényelmesen beszerezhesse ezen hasznos cikket e vidék részére, **Bisztricsány Lajos** urnál bizományi raktárt állítottam fel, ki is **darabját 5 frton** adja el. Meg vagyok győződve, hogy e **kítűnő mag-rósták** rövid idő múlva **egy magtermelőnél sem fognak hiányozni**. Továbbá **sodronyfonataimat** minden méretben, és **kerti butoraimat** szintén ajánlom; ezek is **Bisztricsány Lajos** urnál rendelhetők meg.

Tisztelettel
Felsőmagyarországi első fa- és vassodronyáru-gyár.
DELEVÁL G. E.

Korona-tyukszem- és szemölcs-tapaszt mindenkinek ajánlok. Egy doboz ára 30 kr. Biztos eredményről szavatolok, ellenben a pénz teljesen visszaadom. **Friss caviárt, angolnát, pisztrángot, szárdiniát** és **orosz halakat** jutányosan ajánlok.

Teljes tisztelettel
Bisztricsány Lajos.

1028 34—52

Friss székely turó és kaskavál mindig kapható.

STEÁRIN GYERTYA EGY CSOMAG 35 KRAJJCZÁR.

KITŰNŐ JO IZŰ CUBAKÁVÉ KILOJA 1.60, 2—2.10.

1897. évi 2293. sz.sób.

Hirdetés.

Maros-Ujvár nagyközségben, a társ-pénztár tulajdonát képező, Király-utca 8. számú épület

bolthelyisége

1897. évi december hó 1-étől kezdve 1900. évi december hó végéig terjedő időre haszonbérbe adatik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen üzlet-helyiséget bérbe venni ohajtják, hogy zárt írásbeli ajánlataikat, melyben az igért évi bérösszeg számmal és betűvel kiirandó, s melyhez az egy évi bér 5°/_o-a mint bánatpénz csatolandó, alól-írott m. kir. sóbányahivatalhoz, hol az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők, **folyó évi november hó 18-án** delelőtt 11 óráig nyujtsák be.

Magy. kir. sóbányahivatal.

Maros-Ujvár, 1897. október 21-én.

1269 1-2

703—1897. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 1897. évi 5025. számú végzése következtében Kerekes Mihály ügyvéd által képviselt gr. Mikos Arpád javára magyaresztveij ifj. Rómer József ellen 300 frt s jár. erejéig 1897. évi aug. hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1000 frtra becsült 4 drb ökör és 8 fejős tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. bíróság 3720—1897. sz. végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi március hó 18. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 58 frt 53 kban bíróság már megállapított költségek erejéig M. Csesztvén, végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére 1897. évi október hó 29. napjának d. e. 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi október hó 6

Dergán János.
kir. bír. végrehajtó.

1267 1-1

731—1897. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a marosvásárhelyi kir. törvényszék 1897. évi 7689 897 számú végzése következtében dr. Fenyvesi Soma ügyvéd által képviselt Kohn Jakab javára ó-tordosi D. Nann Dossius ellen 150 frt s jár. erejéig 1897. évi augusztus hó 28-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt 1000 frtra becsült 500 kalangya zabból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. járásbíróság 4042—1897. sz. végzése folytán 150 frt tőkekövetelés, ennek

1897. évi július hó 15-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 49 frt 51 krajczárban bíróság már megállapított költségek erejéig Ó-Tordos községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére 1897. évi október hó 30-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Maros-Ujvárt, 1897. évi október. hó 15. napján.

Dergán János,

kir. bírósági végrehajtó.

1268 1-1

Magas jutalékban

részesűnek megbízható szolid **ügynökök**, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára, foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok a „Confidentia” czimen **Eckstein** hirdetési irodájába Budapest V., Fűrdőutca 4. szám intézendők.

5-5

Rendkívül érdekes nyilatkozatokat kaptunk az „Asbest-talpbélés hasznosságáról az ország minden részéből. Bizonyára érdekelni fogja önt, ha mutatónak közlünk néhányat:

Tisztelt Doctor ur!

Az asbest betétű cipők kitünőknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tudását köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én

tisztelő hire

Wekerle Sándor.

Högyes orvos-tudor urnak Budapesten.

„Dr. ur szabadelmát képező Asbest-talpbetétekkel úgy könnyű nyári, mint vadász-czipőmet ellátván, a használat alatt tapasztalt előnyöket: kellemes puha járás, úgy nagyobb járásnál a lábnak a horzsolástól megóvása, mint kétségtelen eredményeket, doktor urnak tudomására hozni részemről szíves kötelességemnek tartom.”

Budapest, 1897 szeptember 6-an.

Rónay János, orsz. képviselő.

Edvi Illés Károly jogtudós, a kiváló publicista, a következőket írja:

„Az Asbest-czipőtalpak nagyszertien bevalnak egész családomnál, a kitünő gyármányt a legmelegbben ajánlhatom.”

Szombathelyi Antal kolta földbirtokos a többek közt a következőket írja:

„Vadászat alkalmával használtam az Asbest talpbélést; a járás könnyebb és kellemesebb volt, mert lábam nem eszszott ide-oda.”

Kossa Dezső siklósi ügyvéd.

„A ki egyszer Asbest talpbététet használt, soha többé nem fogja azt nélkülözhetni. Meggyőződésem, hogy a ki ad a kényelmes lábbelire, az Asbest talpbélést fog viselni.”

Végh Árpád, m. kir. posta- és táviró fő-tiszt Zágrábban, ezeket írja

„Tisztelt Doktor ur!

Korszakos megbecsülhetetlen találmányának teljes elismeréssel kell adoznom akkor, midőn vizsgálom azon időre, midőn lábamon bőrkeményedés, gyakori lábizzadás igen kellemetlenül, mondhatni az idegességig zseniroztak. Azon négy év óta azonban, hogy Asbest talpbélésű czipőket viselek, sem a lábtól gyakori meghülés, sem semmi lábbajok, melyek előbb a czipőktől eredtek, nem kínoznak, de kabocsnit sem kell hordanom, mert új feltalálmányu Asbest talpbélésű czipői teljesen vízhatlanok. Teljes elismeréssel és hálával vagyok hazafias tiszteltet.”

Zágrab, 1897. aug. 29.

Érdekes a következő levél is:

Tisztelt urm!

„A megrendelt és használatba vett Asbest talpbélés nagyon jól bevált. Lábam, mely tele van tyuk-zemmel, teljesen nyugodt benne, mintha csak vánkások között lenne. Kérem még számomra küldeni 1 pár ilyen talpbélést, 35 cm. hosszút.”

Csik-Szent-Marton, 1897. szept. 13.

Dr. Molnár László, ügyvéd.

Asbest-talpbélés. Csak utánvét mellett.

Felnőtteknek 35—46 számig . . . . . frt 1.—
Gyermekeknek 20—34. számig . . . . . „—50

Kapható az Első Magyar Asbest-áru gyárnál

BUDAPEST, VI. kerület, Sziv-utca 18. szám.

➡ Minden város részére egy ismételőrusító kerestetik. ➡

Nagy-Enyeden kizárólagos elárusító: **Winkler János ur.**